

اسلام و خانواده (رعايت كف ء و همانندی همسر گزینی)

پدیدآورنده (ها) : غفرانی، محمد

- ۳۵۳۱ علوم تربیتی :: نشریه مکتب مام :: بهمن ۳۶

۴۲ از ۴۲ شماره

آدرس : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/۲۸۷۳۱۵> تا

ثابت

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و برگرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به صفحه قوانین و مقررات پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی

بقلم دکتر محمد غفرانی

در گفتار گذشته پیرامون فلسفه و حکمت کابین زن مطالبی باطلاع خوانندگان گرامی مجله «مکتب مام» رسانیدیم و در این گفتار موضوع همانندی بین زن و شوهر را که یکی از مسائل مهم زناشویی از نظر اسلام بشمار میآید مورد بررسی قرار میدهم.

کیش مقدس اسلام باآنکه اختلاف طبقاتی را بدون توجه به فضائل انسانی محکوم میداند و برتری را تنها مبتنی بر پایه تقوی و پارسائی دانسته است «ان اکرمکم عندالله اتقاکم» - آن فرد از شما در نزد خداوند گرامیتر است که پارساتر باشد - (۱) و نیز با توجه باصل کلی برادری در رابطه اجتماعسی افراد با یکدیگر «انما المؤمنون أخوة» (۲) که از عالیترین نمونههای سیاست همزیستی بین افراد یک جامعه بشمار میآید معذلتک مشاهده مینمائیم که اسلام در مسأله خطیر همسرگزینی که اساس و شالوده

خانواده را تشکیل میدهد اصل سوسی را که سعادت و کامیابی زن و شوهر و ائمال همه افراد خانواده را تأمین میکند تشریح کرده

است و آن اصل رعایت همانندی یا عبارت دیگر همسنگی بین مرد و زنی است که بخواهند با یکدیگر تشکیل خانواده بدهند و در اصطلاح فقهی باین اصل لفظ «کفه» - همانند ، سائل - اطلاق شده است و فقههای اسلام به این اصل توجه خاص داشتهاند چه آنرا مهمترین عامل در تحکیم روابط زناشویی دانستهاند و احادیث بسیاری در مورد این اصل مهم از اصول روابط خانوادگی از رسول اکرم (ص) و ائمه هده روایت شده که همه حاکی از اهمیت این مطلب میباشد که باید و شاید بدان توجهی نمیشود و یا بر حسب ذوق و سلیقه شخصی مرد و زن تفسیر و توجیه میگردد که غالباً دور از حقیقت و واقع بینی است و لفظ «کفه»

(۱) از سوره الحجرت ، آیه ۱۳

(۲) « « « « ۱۰

مفهومی گسترده دارد و نمیتوان آنرا به محیط و شرائط معینی محدود ساخت بلکه باتوجه باصول زندگی افراد یک جامعه و رعایت سنتهای موجود در آن میتوان این مفهوم را قابل تطبیق و تفسیر دانست و خلاصه آنکه شارع اسلام در مورد مسأله «کف» نظر

بیک عامل مهم زناشویی داشته که میتوان از آن به اصل شناخت و توافق اخلاقی و روحی بین مرد و زن تعبیر کرد از هر طبقه و از هر صنف و دسته، که باشند چه صلاحیت و لیاقت همسری باید امری ذاتی باشد که در مرد و زن وجود دارد یعنی هر یک خود را شایسته و لایق همسری دیگری بداند قطع نظر از عوامل مادی و مکنت دنیوی ولی متأسفانه عناوین اعتباری که در سازندگی شخصیت مرد و یا زن هیچگونه نقشی ندارد

ملاک همانندی و همسنگی قرار میگیرد و اکثر خانواده‌ها بر همین مبنا ی غیر صحیح و دور از حقیقت در شایستگی همسریابی مرد وزن داوری میکنند و چه بسا با این روش نادرست به حیثیت و شخصیت واقعی مرد و زن لطمه زده و موجب تزلزل مبانی انسانی در خانواده‌ها میگردند و برای اینکه با مفهوم لفظ «کف» از دیدگاه اسلام بیشتر آشنا شویم به چند حدیث که بطور مستقیم یا غیر مستقیم این اصل را مورد تفسیر قرار داده است اشاره مینمائیم باشد که خانواده‌های مسلمان روشن بین و روشن دل در این باره اندیشه و تأمل بیشتر نمایند و بدانند که مفهوم «کف» در اسلام ناظر به مراتب طبقاتی در جامعه نبوده بلکه شایستگی و لیاقت شخصی یگانه عامل تفاهم و همزیستی بین زن و شوهر است و

اگر مباحثات و افتخاری وجود دارد باید در در همین جهت جستجو شود نه در جهت مفاهیم قشری و ناپایدار که نمیتوانند سعادت و کامیابی زندگی زناشویی را تضمین کنند و بسیاری از نابسامانیهای زناشویی ناشی از عدم رعایت همین اصلی است که بازیچه هوی و هوس افراد گردیده و چون بازیگری در صحنه نمایش نقش خود را بازیگرکی و استادانه

بازی میکنند و پس از رسیدن به آرزوهای خود گذشت ایام رفته رفته چهره واقعی مرد و زن را آنگونه که هستند نشان میدهد و دریغا آن مردی که در تحقق بخشیدن باین اصل مهم پیوند زناشویی تنها به انتساب مرد یا زن به خانواده‌ای که در آن افرادی متعین و با شخصیت وجود دارد اکتفا کنند بدون آنکه مرد وزن یکدیگر را بخوبی درک کرده باشند و یا با اصطلاح در خود احساس همسانی و همسری با هم را داشته باشند. آنقدر نمونه‌های زنده از این نوع همسرگزینها سراغ داریم که نیازی به ذکر مثال نیست و از همین جا است که خانواده‌ها نسبت به سرنوشت و آینده جگرگوشگان خود بویژه دختران نگرانند و به همه چیز بادیده تردید

مینگرند و این تردید و دودلی زائیده روح بدبینی از یک طرف و عدم تشخیص صلاحیت و شایستگی همسر ایده‌آل برای فرزندان خود از طرف دیگر میباشد و متأسفانه با مشاهده این نابسامانیها که در امر ازدواج در جامعه بچشم میخورد باز هم حاضر نیستیم که دست از تقلید کورکورانه و با اصطلاح معروف چشم و هم چشمی برداشته و به تعقل و دوراندیشی پردازیم و از آنچه موجب سعادت و کامیابی

اسلام و خانواده

فرزندان عزیزمان میگردد سرنوشتییم و غفلت نکنیم و فریفته مظاهر ناپایدار چند روز آغاز زندگی و یا بهتر بگوئیم همان شب نخستین زندگی مشترک نگردیم و برای همسریابی در آن راه گام برداریم که پیشوایان مذهبی ما برداشته اند. رسول خدا خطاب به پدران و

مسادران نموده میفرماید «یاایهاالناس انالایکار بمنزلة الشر علی الشجر انکم تحتنی افسدتها الشمس وکذلکالایکار اذا ادرکن ماتدرکه النساء فلیسرلهن دواءالایعولسة والا لم یؤمن علیهن الفساد لانهن بشرآ ققامالیه رجل فقال یا رسولاله و من تزوج ؟ فقال (ص) الاکفاء». رسول خدا فرمود ای گروه مردمان دختران همچون میوه های درختند که اگر چیده نشوند تابش آفتاب آنها را فاسد کند و همینکه در دختران غریزه جنسی چون زنان بیدارگشت مقابله با آن جز با همسرگزینی میسر نیست وگرنه از انحراف آنان نتوان ایمن بود زیرا آنها بشرند و غرایز بشری دارند در این هنگام مردی از میان برخاست وگفت ای رسول خدا چنین دختری چه کسی را بشوهری برگزیند حضرت فرمود «اکفاء» یعنی آنکه همپایه آن دختر باشد و یکدیگر را درک کنند.

در این حدیث شریف که جوانان را بویژه دختران را از زندگی مجرد و عواقب وخیم آن برحذر داشته به مسأله «کفاء»

نیز اشاره نموده و آن را بمعنای لایق و شایسته و همانند خوانده است. و در حدیثی دیگر از رسول اکرم ص روایت شده است که فرمود «اذا تاکم من ترضون خلقه و دینه فز وجوه» هرگاه مردی بخواستگاری دخترانتان بیاید که دیانتش و منش و اخلاقش مورد اطمینان و رضایت شما است به او زن دهید. در این حدیث ملاحظه میکنیم که همانندی و لیاقت و شایستگی همسری مرد به خوی و اخلاق و ایمان او تفسیر شده است و حدیثی دیگر از حضرت صادق علیه السلام روایت شده است که شخصی از آنحضرت درباره مفهوم و معنای «کفاء» سؤال کرد و حضرت در پاسخ گفتند «کفاء» در نظر ما بمعنای عفاف و پاکدامنی است و میداتیم که لفظ «عفاف» مفهومی وسیع دارد که کلیه صفات و خصائل پسندیده انسانی را در برمیگیرد بهر حال از مفاد این سه حدیث شریف چنین برمی آید که مسأله «کفاء» همانندی مربوط به مسائل مادی نبوده بلکه ناظر به جهت صفات و حالات معنوی شخصی میباشد که خود یک حقیقت دیگر را بطور ضمنی ثابت میکند و آن توجه به روح زندگی زناشویی است نه به کیفیت آن همانگونه که در گفتارهای گذشته بعرض خوانندگان گرامی رسانیدیم، امیدواریم که باز هم در زمینه های مسائل خانوادگی با خوانندگان محترم گفتگو داشته باشیم